

[Bente Juncker]

handicapgruppen også bliver nedsat et udvalg, der skal barsele her til efteråret. Ellers synes jeg, det vil være naturligt, at man laver et udvalg og inddrager de organisationer, som også har plejehjemsbeboere, under denne ordning.

Jeg skal sige alt i alt, at vi kan tilslutte os lovforslaget.

Lone Dybkjær (RV):

Også Det Radikale Venstre kan tilslutte sig lovforslaget, og vi lægger navnlig vægt på, at ministeren nu foreslår, at der nedsættes en arbejdsgruppe, der nærmere kan belyse forholdene inden for det her område, sådan som socialministeren har beskrevet det.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Også Kristeligt Folkeparti kan tilslutte sig forslaget. Vi tror, det er meget vigtigt, både at vi får en arbejdsgruppe til at undersøge forholdene, og – inden vi får det gjort permanent – at man giver mulighed for, at forsøget trækkes lidt længere ud. Det er meget vigtigt at finde frem til de rigtige ordninger, hvis det skal gøres permanent, og i hvilket omfang det skal være permanent.

Så vi tilsiger en hurtig udvalgsbehandling.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

To væsentlige ting er fremgået her ved førstebehandlingen af dette lovforslag. Det ene er, at der er bred politisk enighed i Folketinget om det overordnede i, at vi skal fortsætte med en pensionsudbetaling på plejehjemmene, og at det er det, vi skal stile efter: at lave en permanent lov fra den 1. januar 1994.

Derudover er der også bred enighed om, at vi stopper op et års tid eller i hvert fald et halvt, mens det her udvalg ser på, hvad det er for nogle gode, positive erfaringer, vi har gjort med den forsøgsordning, vi har haft med pensionsudbetaling, men også hvad der kan være af ting, det kan være godt at gå ind og få justeret. Derfor er det jo nemlig, vi har nedsat dette udvalg, hvor vi både får brugerorganisationerne og medarbejderne på plejehjemmene med. Det tror jeg kun loven kan blive bedre af, og jeg tror, vi i hvert fald vil komme til at stå med et lovforslag, der vil blive noget større valgmulighed i, og jeg har selvfølgelig også lyttet mig til de andre betragtninger, der er kommet fra de forskellige partier, og som vi jo til den tid skal forsøge at få med i den fremtidige lov.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 43:

Forslag til folketingsbeslutning om ligestilling og ligebehandling af handicappede med andre borgere.

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 11/12 92).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jytte Hilden (S):

Jeg skal sige tak til socialministeren, fordi vi nu får et forslag til folketingsbeslutning om ligestilling og ligebehandling af handicappede med andre borgere, men samtidig må jeg nu undre mig over papiret. Jeg synes, det er meget, meget tyndt, jeg synes ikke, der står ret meget, jeg synes næsten, det er synd og skam at ulejlige Folketinget med så lidt. Den eneste substans, jeg kan finde i det, er, at man i Socialministeriet vil oprette en enhed for ligebehandling og formidling om handicapsspørgsmål. Det kunne ministeren såmænd have gjort uden min deltagelse.

Men når det er sagt, så vil jeg godt sige, at jeg synes, det er et fantastisk vigtigt tema, og jeg synes, det er en fantastisk vigtig sag, som Det Centrale Handicapråd har taget op. Der er kommet et ønske fra Det Centrale Handicapråd ikke om, at man lavede noget i Socialministeriet, men om, at sagen rent faktisk kom op på statsministerniveau, netop fordi handicap-

[Jytte Hilden]

spørgsmål i høj grad er spørgsmål, der går på tværs af mange af de sagsområder, som vi beskæftiger os med. Så jeg skal hilse Handicaprådets udspil meget velkommen, og det giver os jo så også en mulighed for dels at få det diskuteret i Folketinget og dels at få taget nogle initiativer.

Den første ting, jeg skal sige på Socialdemokratiets vegne, er, at vi synes, det er utrolig vigtigt at have de mennesker, der er handicappede, med i, hvad vi gør. Det er kun den, der sidder i en kørestol, der ved, hvad det vil sige ikke at kunne gå, det er kun den, der er blind, der ved, hvad det vil sige ikke at kunne se. Så derfor vil vi i høj grad i de initiativer, der måtte blive taget, prioritere, at de mennesker, det vedrører, er involveret, tages med på råd ikke bare som en formssag til sidst, men fra starten, i, hvad der måtte blive taget af initiativer.

Den anden ting, vi synes er vigtig, er netop, som jeg startede med at sige, at en række af de ting, der skal gøres, er noget, der skal gøres på tværs. Og dér kan man jo så spørge, hvem der egentlig vil have myndigheden til at kunne gøre tingene på tværs, hvordan den koordination bedst muligt vil kunne komme til at foregå. Og dér tror jeg såmænd også, at det vil være vigtigt, at de mennesker, det vedrører, er aktive og siger til og siger fra med hensyn til, hvad der virker, og hvad der ikke virker, og for min skyld også er en smule aggressive, hvis der er noget, der rent faktisk bliver glemt. Og dér vil jeg da gerne minde om, at der allerede i socialminister Eva Gredals tid blev lavet et cirkulære, der gav mennesker med handicap fortrinset til stillinger.

Jeg vil gerne spørge ministeren: Hvor er det cirkulære henne? Der står ikke noget om det i bemærkningerne. Har man glemt det, eller gælder det stadig? Jeg håber meget, at det stadig gælder.

Den tredje ting, jeg vil sige, er, at det, der selvfølgelig er vigtigt, er, at handicappede har ret til arbejde, har ret til uddannelse, har ret til en bolig, har ret til pension.

Endelig kunne jeg godt gøre nogle bemærkninger om spørgsmålet om Ombudsmanden. Dér undrer det mig også meget fra regeringen at få et papir, hvor der faktisk ikke står et ord om, at der er nedsat et udvalg, der tager stilling til: Hvilke områder skal Ombudsmanden beskæftige sig med? Er der en idé i, at Ombudsmanden får en yderligere kompetence f.eks. på det kommunale område? For det er jo bl.a. det, som Det Centrale Handicapråd gerne vil have.

Jeg vil godt spørge ministeren: Hvordan passer det tynde beslutningsforslag sammen med det udvalg, som er nedsat, og som beskæftiger sig med Ombudsmandens kompetence over for andre grupper end dem, som Ombudsmanden i dag har kompetence med hensyn til?

Men afslutningsvis vil jeg godt sige, at det er et område, der interesserer Socialdemokratiet meget, og hvor vi både har taget og vil komme med en række initiativer.

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg kan være enig med fru Jytte Hilden i, at det beslutningsforslag, som vi her drøfter, er et meget væsentligt beslutningsforslag, der vedrører emner, som er vitale for mange mennesker. For det at være handicappet bør ikke være ensbetydende med, at man udelukkes fra at deltage i de aktiviteter, som vi normalt forbinder med et almindeligt samfundsliv. Af selv samme grund er det også vigtigt, at alle, og det være sig i den private såvel som i den offentlige sektor, i videst muligt omfang søger at tage hensyn til de borgere, som må leve med et handicap.

Jeg synes, vi kan sige, at vi i Danmark kan rose os af, at vi i dag er nået forholdsvis langt med hensyn til at sikre handicappedes integration i samfundet. Men det er jo nu altså både nødvendigt og også muligt at nå længere endnu, og desværre er det en kendsgerning, at der stadig findes hindringer og fordomme, som hindrer handicappedes udfoldelsesmuligheder. Det gælder både med hensyn til mulighederne for at gå ud på det almindelige arbejdsmarked og i det øvrige dagligliv.

Dersom vi virkelig ønsker en reel integration, og dersom vi ønsker, at handicappede skal have mulighed for at give positivt bidrag til samfundet, så må vi også være parat til at udvise de nødvendige hensyn.

Det Konservative Folkeparti støtter forslaget om at sende et signal til de statslige og kommunale myndigheder og også til vore virksomheder om at udvise hensyn og efterleve principperne om ligestilling og ligebehandling af handicappede med andre borgere. Og vi ser også positivt på forslaget om at oprette en enhed for ligebehandling og formidling med en særlig ekspertise for handicapområdet.

[Grethe Fenger Møller]

Det skal være muligt for f.eks. en virksomhed, en offentlig myndighed eller en enkeltperson at indhente råd og vejledning fra en enhed med en bred ekspertise.

Nogle mennesker er født med et handicap, andre pådrager sig et sådant f.eks. ved ulykke eller sygdom, men uanset hvad der er årsagen til handicappet, kan det ikke være rigtigt, at det at være f.eks. kørestolsbundet også er ensbetydende med, at éns udfoldelsesmuligheder nødvendigvis skal være stærkt reduceret. Det er måske ikke muligt at fjerne alle de barrierer, som en handicappet støder ind i, men dem, som vi kan fjerne, bør vi sandelig også fjerne, og det håber jeg så at dette beslutningsforslag kan medvirke til at gøre: skabe en større forståelse for de handicappedes problemer.

Eva Kjer Hansen (V):

Det er en vigtig henstilling, der ligger i dette forslag til folketingsbeslutning. Jeg mener ikke, at vi i Danmark har brug for særlovgivning, som vi har set det i andre lande, men der er absolut behov for at gøre opmærksom på de specielle hensyn, der er nødvendige, for, at handicappede sikres rimelige vilkår og adgang til de forskellige aktiviteter i samfundet.

Med dette forslag vil der blive etableret en central enhed for ligebehandling og formidling af informationer om handicappedes vilkår og et center, der bl.a. skal fokusere på muligheder eller rettere sagt manglende muligheder for visse borgere på grund af et givent handicap. Og et sådant center bør naturligt høre under Det Centrale Handicapråd. Jeg synes, det er fint, at et center på denne måde kan være med til positivt at sikre handicappede adgang til de forskellige tilbud, men også sikre, at der reelt sker en ligebehandling af handicappede borgere og andre borgere. Jeg er samtidig glad for, at vi økonomisk har sikret etableringen af det her center via satsreguleringsmidlerne.

Med disse ord ser jeg frem til, at vi kan hjælpe flere handicappede til en bedre tilværelse.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Jeg vil gerne tilslutte mig den mystifikation, som jeg bliver klar over også har ramt andre af ordførerne, da de i december måned fandt dette beslutningsforslag, hvor ministeren pålægger regeringen at gøre noget. Men jeg har jo ligesom andre ordførere haft lejlighed til i jule-

ferien at efterforske, hvorfor vi står med et forslag af den karakter her. Jeg er også klar over, at det er en form, der kan bruges i Folketinget, selv om den er meget sjældent brugt. Og jeg synes, at jeg sammen med andre vil glæde mig over, at forslaget er kommet.

Det, jeg har fået ud af mine juleferiestudier, er: Med udgangspunkt i Det Centrale Handicapråd har der i handicapkrædse været et stort og udtrykkeligt ønske om at få understreget det, der vel er det allervigtigste, hver gang vi taler om handicappede, nemlig at få understreget, at handicappolitik selvfølgelig går på tværs af sektorerne, og at det er et samfundsansliggende for alle borgere i Danmark. Derfor har Det Centrale Handicapråd spillet ud med det her forslag.

Jeg tilslutter mig fru Eva Kjer Hansens bemærkninger. Vi i SF er også meget godt tilfreds med, at man ikke har valgt at gå forbudsvejen, som vi har set det andre steder. Det er helt rigtigt, som det bliver fremhævet i forslaget, at det ville ikke være en særlig dansk måde at gøre det på. Jeg har mine forhåbninger om, at vi med kombinationen af Det Centrale Handicapråd med oprettelsen af det, Handicaprådet kalder videncenter, og som i ministerens udspil hedder en enhed i Socialministeriet, kan få samlet en ekspertise, som virkelig kan komme de enkelte handicapgrupper til gode.

Jeg er ligesom fru Jytte Hilden lidt optaget af, hvad der er blevet af den henvendelse, som jeg forstår at Det Centrale Handicapråd har rettet til Folketingets Præsidium i forbindelse med den ændring af ombudsmandsloven, som er undervejs, om at overveje Ombudsmandens kompetence på det kommunale område, og hvad der er kommet ud af den. Det er muligt, ministeren ved det, og så vil jeg gerne høre om det.

Men alt i alt er det et forslag, som SF kan støtte, og vi håber, at det bliver til gavn for dem, det virkelig handler om, nemlig de handicappede i Danmark.

Tom Behnke (FP):

Indledningsvis kan man jo ikke lade være med at trække på smilebåndet over dette beslutningsforslag, selv om indholdet er ganske alvorligt. Men det er nu besynderligt, at en minister fremsætter et beslutningsforslag. I virkeligheden er det jo ministerens opgave at sørge

[Tom Behnke]

for, at alle relevante institutioner og virksomheder er informeret om disse ting, da ministeren har fået mandatet ved flere lejligheder, som det jo også fremgår af bemærkningerne til beslutningsforslaget.

Der står i første spalte i bemærkningerne til beslutningsforslaget:

»I løbet af 1980'erne har Folketinget ved adskillige lejligheder understreget, at disse positive tiltag stadig skal være grundlaget for dansk politik på dette område, bl.a. ved tre handicapdegrørelser, der går på tværs af sektorerne.«

Ministeren har således rigeligt med grundlag og rigeligt med opbakning fra Folketinget til at gå videre med sin sag. Med andre ord kan det godt opfattes, som om ministeren kommer i folketingssalen og siger: Jeg har ikke gjort min pligt, vil I ikke godt give mig et spark, så jeg kan komme videre? Hvis det er det, ministeren ønsker, så skal vi gerne give sparket, men det kunne nu nemt have været ordnet, uden at vi behøvede at behandle det her i folketingssalen og bruge Folketingets tid på det. Det kunne have været ordnet mellem ordførerne og ministeren på bare fem minutter.

Når det er sagt, så skal jeg understrege, at Fremskridtspartiet finder det ganske påkrævet, at der bliver gjort en særlig indsats for, at de handicappede kan finde ind på arbejdsmarkedet og i dagligdagen, så de kan føre en tilværelse så tæt på det normale som overhovedet muligt. Vi er derfor altid positivt indstillet, når talen falder på de handicappede.

Men jeg mener imidlertid, at beslutningsforslaget her overspiller rollen lidt rigeligt, for hvis en enhed som foreslået skal sidde og samle al relevant viden fra hele verden om handicappede, så kan det blive en ikke ubetydelig størrelse, en sådan enhed vil få, og dermed en ikke ubetydelig økonomisk udgift. Det er, som om der lægges op til, at det skal være en kæmpeenhed, der skal se på tingene, samle erfaringer og videreformidle erfaringerne.

Fremskridtspartiet mener ikke, at det er nødvendigt med en sådan kæmpeenhed for at lette tilværelsen for de handicappede. Kræfterne kan bruges bedre. Hvorfor lader man f.eks. ikke et sådant projekt oprette i de organisationer, som i forvejen har ekspertisen, nemlig de forskellige handicaporganisationer? Hvorfor lader man det ikke foregå i disse frivillige orga-

nisationer? Så kunne man eventuelt give dem et tilskud til edb og telefon, og hvad ved jeg. Det ville være både bedre og billigere for alle involverede parter. Men ud over at denne enhed skal sidde og følge med i alt, hvad der foregår i hele verden på handicapområdet, og give en årlig tilbagemelding, så har ministeren også foreslået, at Ombudsmanden skal følge udviklingen i ligebehandling og eventuelt meddele påtale, hvor dette er muligt. Der må jeg sige at Fremskridtspartiet klart tager afstand fra forslaget.

For det første skal vi ikke pålægge Ombudsmanden opgaver af denne art. Han har rigeligt med opgaver i forvejen. Desuden bør Ombudsmanden kun tage sig af egentlige klagesager og ikke lave opsøgende virksomhed. Endelig sidder enheden jo, som det er foreslået, og følger med i det hele, og enheden kan jo så give besked til Ombudsmanden, hvis enheden finder, at der er noget af interesse for Ombudsmanden. Der er tale om dobbeltadministration, som Fremskridtspartiet ikke kan tilslutte sig. Det hele vil drukne i ren administration og planlægningsmøder, hvor man skal planlægge, hvornår det næste planlægningsmøde skal holdes; og hvem står uden for døren og venter? Det gør de handicappede, for man bruger kræfterne på ren planlægning.

Hvis det virkelig var ministerens mening at gøre noget for de handicappede, skulle ministeren lægge opgaverne ud til de etablerede organisationer, for så ville de handicappede få noget for pengene.

Fremskridtspartiet mener således, at forslaget er skudt over målet, men vi vil naturligvis benytte lejligheden til at forbedre forholdene for de handicappede, som vi prøver, hver gang talen falder på emnet.

Bente Juncker (CD):

Jeg skal på CD's vegne sige, at vi naturligvis kan støtte det her forslag.

Vi er enige i, at der skal være ligebehandling og ligestilling for de handicappede. Men når man læser forslaget, synes jeg, at det er lidt tyndt. Så går der imidlertid et lys op for mig. Lige pludselig siger SF's ordfører, at det her forslag har ministeren slet ikke lavet. Det er Det Centrale Handicapråd, der har lavet det. Jeg kunne da godt lide at få at vide af ministeren: Hvem er det egentlig, der står fadder til

[Bente Juncker]

det her? Det undrer os noget, at en minister fremsætter et beslutningsforslag.

Hvis det var et bredt ønske fra handicaporganisationerne, så var vel det mindste, man kunne gøre, at sige til Folketingets partier: Dette forslag om ligestilling og ligebehandling ønsker Det Centrale Handicapråd bliver debatteret i Folketinget. Vil I være medforlagsstillere? Det havde ikke set så underligt ud som det, at en minister fremsætter et beslutningsforslag.

Så er der en lang række fine ord i det her beslutningsforslag, og der bliver remset op, hvad FN gør, og hvad Det Europæiske Økonomiske Fællesskab gør, og hvad USA, Kongressen, gør, osv. Der står ikke så meget om, hvad de vil gøre her i Danmark. Kunne vi så ikke tage ved lære af, hvad FN gør, hvad Det Europæiske Økonomiske Fællesskab gør, og hvad USA's Kongres har gjort?

Så står der også et sted i lovforslaget, at det her område ikke egner sig til detaillovgivning. Jamen det forstår jeg ikke spor af, for vi har jo haft en del detaillovgivning på handicapområdet. Må jeg i al beskedenhed nævne det, som hr. Arne Melchior stod fadder til, nemlig om handicaptransporten. Det var da et detailforslag, som man må sige blev vedtaget med et meget bredt flertal her i Folketinget.

Så jeg synes egentlig ikke, at man kommer ret meget videre, end at man nu får udmøntet puljepenget i det her forslag. Vi ønsker faktisk, at ministeren – hvis det er ministerens forslag – var gået langt mere detaljeret ind i det her forslag. For vi har jo set og ser mange eksempler – til trods for at vi ved, at staten, det offentlige, amter og kommuner, når de skal bygge, er bekendt med, at der skal være faciliteter til handicaptransport, handicaptoiletter, slisker og alt det dér, og til trods for at der er lovgivning på området – mange eksempler, som vi kender fra Boligudvalget, på, at den lovgivning ikke bliver fulgt. Og når en vedtaget lov ikke bliver fulgt, så har jeg meget svært ved at se, hvordan et beslutningsforslag skal blive fulgt, når det drejer sig om ligestilling og ligebehandling. Det ønsker vi naturligvis i CD at det bliver, og at det bliver meget stærkt gennemført. Og derfor bakker vi også op om det. Men jeg vil sige: Det var noget tyndt og noget svagt.

Lone Dybkjær (RV):

Også Det Radikale Venstre kan i lighed med de fleste andre partier støtte det fremsatte beslutningsforslag, fordi det er Det Centrale Handicapråd, der har bedt om at få forslaget gennemført, og man derfor må have tillid til, at det udtrykker et behov, som Det Centrale Handicapråd har registreret.

Jeg vil i den sammenhæng sige til CD's ordfører, at jeg tror, samtlige Folketingets partier har fået tilsendt arbejdet fra Det Centrale Handicapråd, og man kan da altid diskutere, om det er Folketingets partier eller regeringen, der skal fremsætte et sådant beslutningsforslag, men man skal vel ikke ligefrem bebrejde regeringen, at den måske for en enkelt gangs skyld har taget initiativet på et enkelt område, som man i øvrigt er enig i.

Det Radikale Venstre kan også i princippet tilslutte sig den ligebehandlings- og formidlingsenhed, som ministeren foreslår skal ned sættes, og vi kan også tilslutte os, at Ombudsmanden under en eller anden form kommer til at varetage det her område, men vil meget gøre opmærksom på, at værdien af Ombudsmandens arbejde fuldstændigt vil afhænge af, om Ombudsmandens kompetence udvides til det kommunale område. Sker det ikke, så vil der være meget store dele af handicapområdet, som Ombudsmanden overhovedet ikke har nogen kompetence til at følge.

Så vil jeg godt komme med nogle mere principielle betragtninger om handicapområdet. Jeg tror altså ikke, det er nogen tilfældighed, at man i FN behandler unge handicappede og kvinder inden for samme udvalg. Og det er vi da også tit fremkommet med forskellige humoristiske bemærkninger til.

Det gælder for alle tre grupper, at samfundets indretning afgør, hvordan de skal have det. Samfundets indretning afgør, hvor mange handicappede vi vil have, hvad enten de handicappede så er fysisk handicappede, kvinder eller unge. Den måde, vi organiserer os på, indebærer, at grupper i samfundet marginaliseres. Det er det, der er sket og stadig sker for en stor del for kvindernes vedkommende. Det sker helt klart for handicappedes vedkommende, og det sker også for en række unges vedkommende.

Og dermed drejer det sig i sit princip om, hvad samfundet er villigt til at ofre for disse grupper. Og lad mig så blot her henholde mig

[Lone Dybkjær]

til handicapgruppen. For fru Bente Juncker har jo ret i, at til trods for at vi har en meget fin og flot og overordnet vedtagelse om alt det gode, vi skal gøre inden for boligområdet, så sker det jo ikke. Vi får jo ikke lavet de nødvendige ting sådan, at man kan bevæge sig rundt i det danske samfund, hvis man har et fysisk handicap. Det er det faktisk ganske vanskeligt at komme til.

Derfor tror jeg, at det er fuldstændig nødvendigt, at vi nu diskuterer, hvad det er områder, vi specielt og konkret kan satse på. Hvad er den mest hensigtsmæssige måde at støtte de konkrete handicappede på? Er det ved at lave nogle meget overordnede boligindretninger, eller er der andre måder, hvor vi nok så effektivt og måske nok så økonomisk kan lave en fornuftig støtte til handicappede, sådan at handicappede kan deltage på lige fod med ikkehandicappede i samfundet og samfundslivet i det hele taget?

Og jeg tror, at det er noget, vi kommer til at gøre endnu mere i den kommende tid, også når det f.eks. drejer sig om, at handicappede skal ind på arbejdsmarkedet. Jeg er ikke et sekund i tvivl om, at den meget stramme situation, vi har på arbejdsmarkedet i øjeblikket med et gennemsnit af over 300.000 arbejdsløse, sådan at der er over 700.000, der berøres af arbejdsløshed i løbet af et år, specielt går ud over handicappede. Det er meget vanskeligt for ikkehandicappede unge, nyuddannede og i virkeligheden også veluddannede mennesker i dag at få et job. Hvorfor i alverden skulle en arbejdsgiver så tage en handicappet og påtage sig det ekstra besvær? Og derfor er der for mig overhovedet ingen tvivl om, at vi kommer til at operere med en pluslovgivning.

Vi kommer simpelt hen til at lave nogle udvidede støttemuligheder for de handicappede, hvis de f.eks. skal ind på arbejdsmarkedet, i form af, at de bærer med sig nogle tilskudsordninger. Der har været megen diskussion om tilskudsordninger her i de sidste par dage i pressen, og der kan siges meget om, at de eksisterende tilskudsordninger nok også har passeret det rimelige i en lang række sammenhænge. Men der er ingen som helst tvivl om, at skal handicappede eller sygdomsramte personer under en eller anden form ind på arbejdsmarkedet, så er det nødvendigt med nogle tilskudsordninger, f.eks. sådan som vi har det i

forbindelse med kronisk syge, hvor arbejdsgiveren jo kan få sygedagpengene med det samme, hvis han har en kronisk sygdom, der i en periode rammes særligt af sin sygdom, f.eks. sukker-syge eller tilsvarende.

Jeg tror bare ikke, det er nok. Jeg tror, vi kommer til at diskutere udvidede ordninger på det her område, sådan at der er en fordel for arbejdsgiverne og i hvert fald ikke et minus ved at tage handicappede personer. Vi kan lige så godt se i øjnene, at det er det, det handler om.

Og det er her, forslaget er svagt. Det er fint nok, at vi laver en enhed. Men det er karakteristisk, at der ikke står noget som helst om udgifterne ved det her. Selv om det forudses, at der skal afsættes en pulje af satsreguleringerne og sådan noget, så står der faktisk ikke ret meget om, hvad udgifterne egentlig er på det her område. Det synes jeg såmænd godt vi kunne diskutere lidt nærmere. Men det er en meget lille del af det, der foreslås her. Det helt afgørende er, at der skal ofres meget mere af den øvrige del af samfundet, hvis vi skal have handicappede integreret i samfundet, og det mener jeg selvfølgelig må være en overordnet målsætning, men det koster noget af en helt anden størrelsesorden end blot at oprette et viden-center.

Men selvfølgelig tilslutning til det. Det er dog et skridt på vejen. Det er bare ikke nok.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti kan også tilslutte sig forslaget. Men når man sidder og hører alle indlæggene her, er der jo ikke nogen, der er i tvivl om den meget store velvilje, den meget store interesse, om, at alle er parat til at gøre noget. Men jeg tror, at vi måske i de kommende år kommer til at se på en anden måde på handicappede, fordi der ligesom er en tendens i samfundet til at stræbe efter det fuldkomne, og så bliver mennesker, der ikke er fuldkomne, meget let diskrimineret.

Jeg tror, at vi helt fra børnehaven og skole, alle steder, hvor vi færdes, skal prøve at skabe meget mere forståelse for, hvad det vil sige at være anderledes, og også skabe forståelse for, at ethvert menneske kan blive handicappet, vi selv, vore nærmeste; ingen har garanti for ikke at blive det. Når først vi har fundet ud af dét, kan vi begynde at se på, om de forhold, vi i dag

[Inger Stilling Pedersen]

tilbyder handicappede, er sådan, at vi selv ville være tilfredse med dem. Kunne vi leve under dem?

Jeg har talt med adskillige handicappede, som har levet en normal tilværelse indtil et vist tidspunkt og så pludselig er blevet ramt af et eller andet, der gør, at de ikke længere er den samme person. Det er svært. Ganske almindelige småting bliver næsten umulige at gøre, og så støder man hele tiden på begrænsninger, når man skal færdes. Man kan ikke komme ud, og det koster penge. Man kan ikke få dit, og man kan ikke få dat, og er det nu også nødvendigt? Kan du ikke klare dig på den og den måde?

Dér er det nok nødvendigt, at ministeren også prøver at få kontakt med de personer, der sidder rundt omkring i landet og administrerer lovene. Vi skal prøve at få også dem til at forstå, hvad det egentlig vil sige at være handicappet. Det er jo ikke bare et spørgsmål om arbejde eller ikke arbejde. Det er også et spørgsmål om at kunne komme hen til det arbejde og komme omkring i det hele taget. Det er dette at blive mødt med spørgsmålet: Er det nu nødvendigt? hvis man skal have noget hjælp.

Jeg tror ligesom fru Lone Dybkjær, at hvis vi skal have de handicappede ind på arbejdsmarkedet, bliver vi nødt til at give dem et eller andet med. Hvis en handicappet f.eks. ikke er i stand til at arbejde fuldt ud eller skal have ekstra service på en eller anden måde, er der vel i dag meget få arbejdsgivere, der har råd til at tage den pågældende, når de kan få nogle medarbejdere uden de problemer. Dette forslag lægger op til, at man nu får denne enhed, og at man skal se på spørgsmålet som en helhed. Men der må komme andre initiativer. Vi må f.eks. på arbejdsmarkedsområdet, ligesom vi har set det på trafikområdet, se på, hvad der skal til, for at vi kan få nogle handicappede ud i arbejde.

Nu har vi ofte talt om fysiske handicap, men der er jo også mange med psykiske handicap, og det er måske en af de grupper, der har det allersværest, for man kan jo ikke umiddelbart se på disse mennesker, at de fejler noget. De støder mod en barriere, de støder på nogle forhold, som gør, at de har meget, meget svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet. Mange mennesker trækker sig tre skridt tilbage, når de

hører, at en person er eller har været psykisk syg. Hvad gør vi for at hjælpe denne store gruppe? Jeg mener, at det er en af vores mest forsømte grupper.

Der skal altså ikke herske tvivl om, at Kristeligt Folkeparti mener, det er vigtigt, at vi gør noget. Vi har et ansvar, og vi har såmænd også et ansvar over for os selv, fordi det som sagt også kan ramme os selv. Kristeligt Folkeparti er positivt over for forslaget og vil gerne være med til at drøfte det i udvalget, og vi vil også gerne være med til at gå videre.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Det har været gennemgående for indlæggene i dag, at vi fra Folketingets side er meget interesserede i at gøre noget for handicappede – lige fra ligestilling og over til ligebehandling. Med de to sidste indlæg har vi ligesom talt os endnu mere varme i denne sag, uden at jeg dermed på nogen måde vil sige, at ordførerne for de partier, der først var heroppe, ikke var lige så engageret i tingene. Men det har jo at gøre med, at det er et område, som vi alle på en eller anden måde har et forhold til.

Fru Jytte Hilden stillede mig et spørgsmål vedrørende cirkulæret om fortrinsstilling vedrørende arbejde: Det var vel ikke sådan, at fordi det ikke var nævnt i dette beslutningsforslag, så var det lagt i skuffen? Det har nok sin naturlige forklaring i, at det cirkulære ligger i Arbejdsministeriets regi; men det er gældende som hidtil.

Jeg fik også et spørgsmål fra fru Jytte Hilden om Ombudsmandens kompetence. Det, jeg har valgt at sætte på tryk her vedrørende Ombudsmanden, er den praksis, som er gældende i dag. Jeg er vidende om, at Det Centrale Handicapråd har skrevet til Folketingets Præsidium om at give Ombudsmanden en anden kompetence på dette område. Jeg er ikke vidende om, hvor langt Folketingets Præsidium er kommet med dette arbejde, men formuleringen i beslutningsforslagets bemærkninger dækker altså det, man arbejder efter for øjeblikket.

Jeg fik også et spørgsmål fra fru Bente Juncker – nu er hun her ikke – om baggrunden for, at dette beslutningsforslag var blevet fremsat. Det kan da ingen være i tvivl om, da alle partier i Folketinget jo har fået et brev fra Det Centrale Handicapråd om, at man havde et

[Socialministeren]

ønske om at få oprettet en sådan enhed. Jeg har så valgt at bruge den fremgangsmåde at lægge et beslutningsforslag ned i salen, så vi kunne tage diskussionen her – i stedet for, som man tit kan få kritik for, at foretage tingene i lukkede møder. Herved lægger jeg op til, at man kan få diskussionen i Folketingets Socialudvalg.

Fru Lone Dybkjær kom med nogle helt principielle betragtninger, og jeg kan kun tilslutte mig dem. Samfundets indretning er jo afgørende for, hvordan de handicappede har det i deres hverdag, ikke blot i deres bolig, men bestemt også når det gælder muligheden for at komme rundt og også muligheden for at komme i arbejde.

Jeg kan dertil sige, at jeg bl.a. har brugt dagene her efter nytår til at gå ud og stikke fingrene i jorden for at finde ud af, hvordan det fungerer ude i virkeligheden. Jeg har bl.a. besøgt Sklerosehospitalet i Ry for at spørge også de handicappede om, hvad det er for ting, vi skal have set på i fremtiden. Det kan jo godt være, at det er andre ting end det, vi forestiller os, og det tror jeg det er. Jeg tror nemlig, vi skal ud at lytte til dem, der virkelig har problemet inde på livet.

Vedrørende spørgsmålet om at komme i arbejde og tilskudsordninger: Noget af det, regeringen arbejder meget med, er kontakten til erhvervslivet. Socialministeriet har i november måned sammen med DA og LO udsendt en pjece, »Når erhvervsevnen svigter«, om de forskellige støtteordninger i forbindelse med at komme ud på en virksomhed. Og i går søsatte vi et projekt på Møn, hvor der er indgået en kontrakt mellem erhvervslivet, det offentlige, de frivillige og Socialministeriet om at få alle kontanthjælpsmodtagere i gang plus førtidspensionister – og det er jo ensbetydende med, at man har et fysisk eller et psykisk handicap. Så jeg synes bestemt, at vi arbejder meget konkret med dette område.

Jeg glæder mig til den drøftelse, der helt sikkert vil blive i Socialudvalget nu, og jeg vil bestrebe mig for at besvare de spørgsmål, der vil komme, så hurtigt som muligt, så vi kan få lavet et godt beslutningsforslag til gavn for de handicappede.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

*Meddelelser fra formanden:***Første næstformand (Henning Rasmussen):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Socialudvalget (19/12 92):

Udtræder: Jacob Lindenskov (S)

Nyt medl.: Grete Schødt (S)

Skatteudvalget (11/1 93):

Udtræder: Kai Dige Bach (KF)

Ny stedf.: Agnete Laustsen (KF)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 13. januar 1993, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 14.40